

Domáci glasovi

Stev.24.

Lienz, četrtek 29. novembra 1945.

Leto 1.

IZ DOMOVINE

Te dni je zopet prispelo pismo iz domovine, to pot iz Zagreba. Ker bo gotovo marsikoga zanimalo, ga objavljamo v izvlečku:

"...Razumljivo je, da je vsa Hrvaška proti OF. Vsak dan se vedno bolj polnijo gozdovi s prebežniki, ki se pridružujejo "križarjem", in to nacionalno-versko gibanje je vedno močnejše. Njeno ime danes ne izgovarjajo več tako skrivoma, njen tajinstveni pojav je vedno popularnejši. Ni čudno, če so angleški častnikarji spraševali Tita, kako močna se mu zdi. Titov odgovor pa je bil čisto titovski. Dejal je, da so to le majhni ostanki ustašev! Če pa pomislimo na kraje, ki jih križarji obvladajo, bomo uvideli, da predstavljajo silo, ki bi mogla v enem mesecu obračunati s partizani, če bi le imeli dobro orožje.

Gotovo se čudite, da se tako malo sliši o borbah. Saj partizani vse zamolčijo, tujim častnikarjem pa lažejo, da so le majhne praske z ostani ustašev in domobrancev. Pa bolje je tudi za nas, ker bi sicer tisoči talcev, ki jih imajo zaprte po Zagrebu in drugih mestih, izgubili svoje življenje. Zagrebški zaporji so polni domobrancev, vojakov in častnikov, duhovnikov in ustaških družin.

... Inevno lahko vidimo lletake proti Titu, vse mesto jih je polno. Veliko duhovno podporo nam dajejo naši duhovniki, najlepši zgled pa sam nadškof dr. Stepinac. Partizani pa delajo veliko propagando proti njemu, rišéjo karikature in ga smesijo kot voditelja vseh jugoslovanskih katoličanov.

... Za Vse svete so bili vsi grobovi naših padlih okrašeni kot že dolgo ne, čeprav so jih partizani prej vse uničili.

V nedeljo 4. novembra je naš nadškof šel v Zaprešić, da ustanovi novo župnijo. Ko je njegov avto zapeljal iz mesta, sta se pridružila dva oborožena partizana na motorju njegovemu avtu in ga spremljala. Ko so dospeli do Zaprešića, sta se partizana peljala naprej, da pripravita sprejem nadškofu. Čim pa se je nadškofov avto ustavil in je vozač izstopil, so zaželi ljudje, ki so čakali, metati na avto kamenje in jajca, pobili so šipe, v avtu so našli potem še dva debela kamna. Najbolj zanimivo je, da so bili najpodjetnejši pri tem napadu uniformirani partizani. Vozač je takoj spet obrnil avto in zapeljal nazaj v Zagreb. Nadškofov tajnik je dobil nekaj prask po licu, dr. Stepincu pa se ni nič zgodilo. Patra Pašička, ki naj bi postal novi župnik, so partizani nato pretepali s palicami več kot 3 ure, ker se je upal grajati ljudi. Ko se je onesvestil, so mu podtaknili samokres. Naslednji dan je ministerstvo za notranje zadeve objavilo poročilo, da je pater streljal na ljudi in enega ranil! S tem so hoteli prepričati javnost. - Starček bo nosil orožje in streljal na ljudi! Nadškof dr. Stepinac pa je objavil okrožnico, kjer je natančno navedel potek dogodkov in povedal, da so ga ovirali pri vršenju svoje škofovske službe.

...List, ki ga je izdajala Radičeva vdova, je izšel v dveh izdajah. Ljudje so se trgali zanj, oblast pa je nato preprečila tretjo izdajo. In pri volitvah pa sploh nisi mogel ničesar napraviti. Prideš v volilno sobo, na mizi tri skrinjice, dve od OF, tretja - "slayna skrinjica brez liste". V vsakem kotu stoji partizan, ki razloži, kako je treba voliti, na vsaki strani mize pa še po eden. Skrinjice so pa bile tako napravljene, da se je z lahko slišalo.

kam je krogljica padla, odprtina pa premajhna in je vsak videl, kam je volilec spustil krogljico. - Pod takimi pogoji smo pri nas volili! Po mnogih krajih so pa bile skrinjice brez liste polne in so kar vpričo ljudi stresli njeno vsebino v OF-arsko skrinjico. Pravi-jo, da je v resnici volilo za OF le 40 - 50 %. Vsi so si želeli, da bi bile zavezniške komisije navzoče, potem bi OF-arji bili ve-seli, če bi dobili 5 %!

...Sedaj pa je vse utihnilo. Bojimo se pa, da je to le mir pred viharjem in da bodo, čim bo sestavljena nova vlada, začeli s pravim preganjanjem. Mnogo župnij je, kjer so v kratkem času imeli že 4 - 5 župnikov. Toliko jih že sedi po taboriščih in za-porih. Na Jelačičevem trgu pa ne vidiš zlepa nobenega civilista po 9 uri zvečer. Mesto izgleda včasih kakor izumrlo.

... Kdor je imel kakšnega znanca partizana, ta je lahko upal, da bo upoštevan pri amnestiji, sicer pa ne. V tednu pred vo-litvami so jih spet nekaj izpustili iz zaporov, a za kako dolgo? Povsod pa ljudje kar javno govore proti Titu, češ da ni Broz, am-pak Rus."

Umetnostna in obrtna razstava

(Razglas koroške vojaške vlade v Celovcu).

Koroška voj.vlada se je odločila, da priredi v času 12. dec. do 16. decembra 1945 v deželnem gradu v Celovcu, Burggasse, razstavo umetnih in obrtnih izdelkov, ki so jih napravili begunci.

Povabila je tudi Štajersko vojaško vlado, da pošlje na razstavo izdelke beguncev, ki so v taboriščih na Štajerskem.

Določene so nagrade za vse vrste predmetov, ki bodo raz-stavljeni prvi dan razstave.

Razstavljene predmete bodo lahko prodali v korist oseb, ki so jih naredile, odnosno v korist taboriščnih dobrodelnih skladov.

Izkupiček naj dobi izdelovatelj, po odbitku 25%, ki so na-menjeni za dobrodelni sklad taborišča.

Ako je bil predmet izdelan med rednim delom, za katero je begunec plačan, naj gre ves izkupiček v korist taboriščnega dobro-delnega sklada.

Razstavljene predmete bodo razvrščeni v tem redu:

I. Umetniška dela odraslih oseb: slike, risbe, ikone, kipi itd.

II. Umetniška dela otrok do 16. leta, kakor pod I.

III. Izdelki otrok starih do 6 let.

IV. Izdelki domače pridnosti: igrače, šivani izdelki, plete-ni in kvačkani izdelki itd.

V. Improvizirano kuhalno in jedilno orodje, izdelki iz plo-čevine, lesa ali železa.

VI. Leseni izdelki, pohištvo itd.

VII. Ostali primerni izdelki.

Posebej bodo razstavljene predmete, ki bodo naprodaj in po-sebej oni, ki jih izdelovatelji ne bodo hoteli prodati. Pri vsakem predmetu, ki bo naprodaj, naj izdelovatelj predlaga ceno. Dokončno ceno pa bo določil pristojni urad koroške vojaške vlade.

Za razstavo določeni predmeti morajo biti poslani v urad ko-roške voj. vlade do sobote 8. dec. 1945. Vsak predmet naj ima prilože-ne sledeče podatke:

a) Ime in narodnost izdelovatelja.

b) Taborišče v katerem je bil predmet narejen.

c) Vrsta predmeta.

d) Starost otroka, če gre za otroški izdelek.

- e) Ali je predmet naprodaj ali ne.
f) Cena, če je predmet naprodaj.

Ker je razstava tudi za nas velikega pomena, naj se vsi, ki mislijo sodelovati na razstavi potrudijo, da bomo lahko tudi s te strani pokazali naše zmožnosti.

Vsi, ki hočejo razstaviti svoje izdelke, naj se za gotovo udeležijo današnjega sestanka ob 1/2 9 uri zvečer, kakor je bilo objavljeno v današnjih Novicah.

IZ LIENSKEGA TABORIŠČA odhaja te dni g. John Strachan F.A.V., ki je v taborišču tako požrtvovalno skrbel za organizacijo prehrane, za taboriščne delavnice, otroško kuhinjo, zdravstvo in šport. S svojo neumorno delavnostjo je mnogo doprinesel k napredku na vseh področjih taboriščnega življenja. Zato smo mu vsi taboriščniki hvaležni, zlasti pa mi Slovenci, ki takih ljudi kot je naš dobri g. Stachan ne bomo nikoli pozabili!

Z ANGLOFILSTVOM SE IZGOVARJAJO! Komunistični list "Primorski dnevnik", je 14. t. m. prinesel zanimiv članek, kjer pravi med drugim: "Ob priliki manifestacije, ki je bila v Trstu 3. t. m., sta 2 zavezniška stražnika prijela Italijana Perrone Antona za noge in ga vlačila po trgu. Tov. Perrone, ki je bil od marca 1944 partizan, je sodeloval pri akcijah na otoku Solta. Partizani so takrat rešili v nekem boju vse zavezniške ujetnike in ranjence, ki so jih Nemci imeli na otoku, med njimi tudi majorja Churchilla, sina biv. angl. min. predsednika. Major je bil ginjen, ko je videl, da so ga rešili partizani. Eden izmed tov., ki so rešili majorja, je bil tudi tov. Perrone Anton! - Zato obsojamo ravnanje policije..." - Zelo zanimivo! Kadar ne morejo česa dokazati z "bratstvom do Sovjetske zveze", tedaj postanejo anglofili in so rešitelji zavezniških vojakov in ranjencev. Vedno pa so oni tisti, ki se jim godi največja krivica, ki so najbolj nedolžni in ki nikomur niso napravili ničesar žalega. Saj se poznamo!

IZJAVA RAVNATELJA UNRRE. - Pred vojaškim odborom predstavniške zbornice je 20. nov. ravnatelj UNRRE Lehman izjavil sledeče: "Ustanova UNRRA je do danes s pomočjo ameriških, britanskih in francoskih obo-

roženih sil od konca vojne spravila v domovino 5,250.000 od 6 in pol milijona beguncev, razpršenih po Evropi. UNRRA, kakor tudi ameriške voj. oblasti so ponosne na izvršeno delo." - Lehman je dodal, da bodo v bodočih mesecih prepatriirali 60 - 70 % beguncev, ki se doslej še niso vrnili v svoje države. Mnogo večje število beguncev bi že poslali v njihove domovine, če bi v Evropi, zlasti na Poljskem, ne primanjkovalo prevoznih sredstev. Sicer pa da nikdo ni prisiljen, da bi se proti svoji volji vrnil v domovino. Repatriirati je treba še 1,250.000 ljudi, od katerih je 817.000 Poljakov, 207.000 državljanov sovražnih držav, ki so bili na prisilnem delu v Nemčiji, 35.000 Rusov in 234.000 ljudi raznih narodnosti, med katerimi so židje brez državljanstva in nekaj Jugoslovanov.

SVOJEVRSTNO TEKMOVANJE. - Med posameznimi partizanskimi brigadami so zadnji čas razglasili posebno tekmovanje. Partizanske brigade morajo med seboj tekmovali, katera brigada bo v določenem razdobju porabila manj hrane, krme itd. Tega tekmovanja se Titovi vojaki niso prav nič razveselili. Tudi okoliški kmetje ne, ker jih stalno nadlegujejo lačni vojaki.

PARTIZANSKA NAVODILA ZA PRIMORSKO. - Te dni se je mudil nekdo v Brdih visok častnik partizanske vojaške edinice iz Kostanjevice na Krasu. Poklical je nekaj zaupnikov na sestanek ter jim naročil sledeče: "Treba je dobro povezati vse zanesljive člane in borce OF. Bodite pripravljeni. Rusija bo v naj-

krajšem času zasedla Jugoslavijo, v obsegu, kot je Jugoslavija stavila zahtevo na londonski konferenci. Takrat se utegne razviti kratka borba za Primorsko. Naši in ruski armadi boste tedaj morali priskočiti na pomoč vsi borci Primorske in aktivno poseči v borbo v zaledju zahodnih zaveznikov." - To so torej anglofilii!

NEREDI V SLOVENIJI. - Iz Šoštanja je nedavno potoval v Celje neki trgovec, katerega je pri gosto zaraščenem gozdu pri Dobrni zaustavil partizanski častnik, mu pregledal dokumente, nato pa zahteval, naj se vrne nazaj. Ker se je trgovcu mudilo, je na vsak način hotel potovati naprej, nakar mu je partizanski častnik dejal, da mora podpisati izjavo, da potuje na svojo lastno odgovornost. Trgovec tega ni tvegala, ker je med tem opazil večjo skupino do zob oboroženih partizanov. Obrnil se je nazaj proti Šoštanju. Kmalu nato je slišal močno streljanje v bližnjem gozdu med partizani in tkzv. skrivačii. V zvezi z vedno pogostejšimi pobezi iz vojske, je partizanska vojaška oblast izdala nalog, da so se morali v Sloveniji ostričii vsi podčastniki in vojaki, da bi jim na ta način preprečili pobeg iz vojske in bi jih na ta način lahko takoj spoznali. V zvezi z napadi oboroženih skupin proti partizanom, tudi poročajo, da partizani brez močnega spremstva ne potujejo ponoči preko Trojan. Izogibajo se tudi poti iz Ljubljane v Postojno.

JUGOSLOVANSKO MINISTERSTVO ZA JAVNA DELA je javilo, da je zaradi porušenja 56.605 hiš ostalo brez strehe 1.735.500 ljudi. Tako je vsak deseti Jugoslovan brez strehe.

KOMUNISTI SELIJO. - Iz Pljevljanskega sreza so začeli seliti ljudi. Do sedaj so izselili v Vojvodino okrog 200 družin, sledeče skupino 343 družin bodo izselili prihodnje dni. Skupno bo naseljenih v Vojvodino okrog 900 družin.

ODFOR PROTI NEMŠKI AGRARNI REFORMI. - V "Fronti edinosti", kjer so z stopane 4 protifašistične stranke Nemčije, je nastal resen razdor. Vzrok je radikalna agrarna reforma, ki jo sedaj Sovjeti uvajajo v svojem zasedbenem pasu. Ta reforma obsega razlastitev 2 milijona ha, last 8.000 kmetov in posestnikov. Vodja centralne uprave za ruski zasedbeni pas, komunist Nörnle, je izjavil, da so do 10. novembra že razdelili 1 milijon ha zemlje med 270.000 majhnih kmetov. - Obe zmerni stranki, krščansko demokratska in liberalno-demokratska, sta proti reformi tako ostro protestirali, kolikor je v pričo stroge cenzure možno, češ, da se izrablja sedanje protifašistično razporeženje v Nemčiji za to, da bi se izvedle odredbe s čisto komunistično tendenco. Komunisti pa trdijo, da bo agrarna reforma dovela do pospešene proizvodnje, ker bodo kmetijski delavci v bodoče delali za svoj lastni žep. Hitra in radikalna izvedba reforme pa je potrebna, ker da če ne bo pred pričetkom zime izvedena, kmetje ne bodo mogli obdelati polja za prihodnjo letino. Končno trdijo komunisti, da izvirajo ugovori proti agrarni reformi od veleposestnikov, ki hočejo rešiti svojo lastnino. Zato, da je izločitev teh ljudi iz političnega življenja neobhodno potrebna.

NACRTI ZA ATOMSKO LOKOMOTIVO. - Ameriški raziskovalec Franc Lucas, je izumil lokomotivo, ki jo bodo poganjali opilki živega srebra, železa in grafita in ki bi vozila celo leto. "Pogonsko sredstvo" stane približno 35 dolarjev. Prvi stroj je izjavil Lucas, bo izgotovljen že v januarju 1946.

ŽICA ZA KURNIKE. - Kakor javljajo iz Monakovega, bodo oblasti prodajale železno žico, ki je obdajala Hitlerjevo gorsko skrivališče v vasi Belgtesgaden. Ta material bodo kmetje uporabili za kurnike.

AKO HOČETE, da boste z veseljem brali Domače glasove, pošiljajte novih poročil.